

**PLA DIRECTOR DE COOPERACIÓ I
SOLIDARITAT DE L'AJUNTAMENT DE LLEIDA
2013-2016**

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

Índex

---

1 ANTECEDENTS.....	3
1.1 Antecedents de la cooperació a l'Ajuntament de Lleida.....	3
1.2 El context actual de la cooperació al desenvolupament a l'Ajuntament de Lleida.....	4
1.3 Lleida en el marc de la cooperació descentralitzada i les seves especificitats.....	4
1.4 Els agents de cooperació local.....	7
2 MARC DE REFERÈNCIA	14
2.1 Marc conceptual.....	14
2.2 Marc normatiu.....	17
3 MARC ESTRATÈGIC	19
3.1 Objecte.....	19
3.2 Procés d'elaboració.....	20
3.3 Missió i objectius.....	21
3.4 Principis rectors i eixos transversals.....	21
3.5 Objectius estratègics i específics	23
3.6 Prioritats geogràfiques	26
3.7 Indicadors de qualitat	27
3.8 Modalitats d'actuació	28
3.9 Instruments.....	30
3.10 Marc pressupostari	34
4 PARTICIPANTS.....	34
4.1 Llistat de participants.....	34
5 ANNEXOS	37
Annex 1 Quadre resum indicadors.....	37
Annex 2 Evolució marc pressupostari.....	45

1 ANTECEDENTS

1.1 Antecedents de la cooperació a l'Ajuntament de Lleida

L'Ajuntament de Lleida, l'any 1994, com a institució més propera a la ciutadania, i donant resposta a les inquietuds i iniciatives ciutadanes, va assumir la reivindicació popular de destinar el 0,7% dels pressupostos públics a iniciatives de cooperació i educació per al desenvolupament, contribuint així econòmicament al desenvolupament dels pobles i col·lectius empobrits, i va aprovar la creació d'una partida de 600.000 € (que llavors ja representava més del 0,7% del pressupost municipal) per destinar-la a subvencionar projectes de cooperació i educació per al desenvolupament.

El primer any de cooperació al nostre municipi, l'accent es va posar en l'aportació econòmica a Organitzacions No Governamentals de Desenvolupament (ONGD) de la ciutat perquè portessin a terme projectes en països empobrits econòmicament i socialment.

En els següents anys, els objectius es van anar ampliant progressivament i es va cercar una major incidència en la participació de les mateixes ONGD mitjançant la creació del **Consell Mixt de Cooperació**.

Fruit de l'experiència adquirida conjuntament —en públic i ONGD— hem avançat en el desenvolupament i coneixement de la cooperació internacional ampliant els blocs d'intervenció.

El 20 d'abril de 1995 es va realitzar l'agermanament de la nostra ciutat amb Llérida-Colòmbia a petició del seu alcalde. Aquest fet significatiu va iniciar un procés de cooperació entre ambdues ciutats. Sota els principis de solidaritat el nostre Ajuntament va prendre la iniciativa de transferir recursos econòmics, materials i humans per tal de col·laborar en el desenvolupament social d'aquest municipi colombià. L'ajut principal que es va resoldre va ser participar amb l'execució d'un projecte específic consistent en la construcció d'un casal destinat a activitats socials, culturals i formatives, anomenat Casa de la Cultura Ciutat de Lleida.

El 2008, i per unanimitat de totes les forces polítiques, es va aprovar la moció al Ple de l'Ajuntament amb el compromís de destinar l'1% del pressupost municipal a les polítiques de solidaritat i cooperació.

1.2 El context actual de la cooperació al desenvolupament a l'Ajuntament de Lleida

L'Ajuntament de Lleida ha estat des de l'any 1994 capdavanter en la implantació a escala local de la cooperació al desenvolupament. En xarxa social i local hem definit de fet els diferents instruments adequats a la realitat social que ens envolta, i hem incidit en el desenvolupament de diferents projectes de cooperació, sensibilització, emergències i acció humanitària de forma directa i indirecta.

D'altra banda, el Departament de Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Lleida es troba situat actualment dins l'àmbit de Serveis a les Persones, a la Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Igualtat, la qual cosa implica aprofitar les sinergies entre departaments per establir estratègies en el marc de la igualtat de gènere, així com consolidar el programa de codesenvolupament treballant, d'una banda, amb els col·lectius d'immigrants de la ciutat per tal de formar-los i motivar-los a participar en projectes de cooperació com a agents de desenvolupament de les seves poblacions d'origen i reforçant, de l'altra, l'estructura organitzativa de les entitats vinculades amb el seguiment i l'execució de projectes de codesenvolupament.

Amb l'objectiu principal de crear consciència crítica ciutadana vers els valors de solidaritat i justícia social en el marc global i els drets humans, des de la Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Igualtat volem potenciar les accions de sensibilització i formació de la ciutadania (en especial el treball en l'àmbit educatiu), millorar l'impacte de les accions i procurar la unitat d'esforços i coordinació en l'execució dels diferents programes i projectes, tant municipals com els proposats per les ONGD locals.

1.3 Lleida en el marc de la cooperació descentralitzada i les seves especificitats

A mitjan anys 80, entitats ciutadanes i administracions públiques s'apropien de l'expressió "**de lo local a lo global**", en diferents graus i ritmes, ONGD i ens locals comencen a treballar entorn a la solidaritat des del món local. Assistim al que s'ha denominat "la internacionalització de la dimensió local", lligada a la necessitat d'expressar des d'allò local la voluntat ciutadana de cooperació al desenvolupament cap als pobles del sud.

Aquest tipus de cooperació ha suposat un avenç important en el conjunt de les seves manifestacions en l'àmbit territorial (Jornada Estatal de Cooperació Descentralitzada/1996):

- Ha suposat un reforç de l'autonomia local, que s'entén segons la Carta Europea d'Autonomia Local com el dret i la capacitat efectiva de l'entitat local d'ordenar i gestionar una part important dels afers públics, en el marc de la llei i sota la seva pròpia responsabilitat, en benefici dels seus habitants.
- Visualitza la cooperació des de l'òptica participativa com a nous espais de treball entre l'administració i la societat civil.
- Es tracta de la cooperació més propera al ciutadà. Aquesta proximitat permet compartir problemàtiques i solucions de forma global (sud-nord) i, per tant, la millor escola de conscienciació.
- Suposa el reforç de les ONGD a escala local i potencia la implantació local i la creació de teixit solidari.
- Permet construir lligams i xarxes municipals entre entitats supraestats.

La cooperació local es caracteritza per la seva heterogeneïtat, fet que es fonamenta en la necessitat de l'Ajuntament de Lleida d'adequar la solidaritat a la realitat social que els envolta i a la diversitat d'agents cada cop més especialitzats.

No obstant, existeix el propòsit de fomentar l'impacte de les intervencions dutes a terme des de l'àmbit local, i això només és possible a partir de la construcció d'un nou paradigma d'intercanvi i de construcció de lligams i aprenentatges recíprocs entre la ciutadania d'arreu.

Fruit de la conjuntura actual, econòmica i demogràfica i fent ressò dels principis comentats amb anterioritat, cal definir acuradament les intervencions en matèria de cooperació i solidaritat de l'Ajuntament de Lleida.

Així mateix, aquesta situació ens porta a treballar en els marcs següents:

- Amb l'objectiu principal de crear consciència crítica ciutadana vers els valors de solidaritat i justícia social, des de la Regidoria de Drets Civils, Cooperació i Igualtat volem potenciar les accions de sensibilització i educació per al desenvolupament de la ciutadania (en especial el treball en l'àmbit educatiu), millorar l'impacte de les accions i procurar la unitat d'esforços i coordinació en l'execució dels diferents programes i projectes, tant municipals com els proposats per les ONGD locals.
- Potenciar el treball en xarxa dels principals agents de cooperació de la ciutat de Lleida i treballar coordinadament:

- Promoure el treball amb l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació i el Centre de Documentació en Cooperació i Solidaritat per tal de consolidar a la ciutat de Lleida un centre d'investigació i formació de referència d'important pes a la ciutat en l'àmbit de la cooperació internacional.
  - Promoure l'estructura organitzativa de les ONGD locals i el treball en xarxa amb les entitats.
  - Promoure l'intercanvi d'experiències i la transferència de coneixements als pobles i col·lectius empobrits per part d'aquelles persones físiques o jurídiques públiques i privades interessades a participar en programes i projectes de desenvolupament.
- Treballar coordinadament amb altres agents de cooperació, tant de Catalunya com de la resta de l'Estat.
  - Visibilitzar amb criteris de transparència la cooperació al desenvolupament realitzada des de la nostra ciutat com a referent estatal en aquesta matèria, tot promovent la divulgació de les accions i projectes desenvolupats, així com de la realitat dels pobles i col·lectius empobrits. Volem dotar d'informació pública, permanent, sistemàtica i qualificada la ciutadania de Lleida.
  - Consolidar l'experiència de codesenvolupament del municipi de Lleida treballant, d'una banda, amb els col·lectius de persones migrades de la ciutat i, de l'altra, reforçant l'estructura organitzativa de les entitats vinculades amb el seguiment i l'execució de projectes de codesenvolupament.

Una experiència de dinou anys en cooperació per al desenvolupament i la voluntat política de fer de Lleida una ciutat solidària amb reconeixement arreu del territori és una de les potencialitats que cal continuar treballant. Entitats i ens locals hem construït una política de cooperació de fet, seguint línies de treball coherents i estables. Si bé, fins al moment, no hem disposat d'un document com el que ara redactem, on quedarà reflectida la política de cooperació i els criteris bàsics que cal seguir.

L'elaboració del Pla Director de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament de Lleida vol respondre a la necessitat de disposar d'un document que defineixi la política de cooperació per al desenvolupament del municipi de Lleida i el procediment per portar-la a terme.

Davant del context socioeconòmic complex i incert, tots els agents de la cooperació local tenim la responsabilitat de qüestionar els nostres models d'actuació, reafirmant i potenciant tot allò que realment aporta valor i sentit. Hem de desenvolupar noves estratègies conjuntes per fer front als nous reptes, reforçant les fortaleses de les línies d'actuació, així com millorar les debilitats identificades avançant conjuntament cap a la justícia social.

1.4 Històric d'agents de la cooperació lleidatana

Als anys 80 es comença a parlar del 0,7% a l'Estat espanyol per part de les organitzacions socials, ja que, fins al moment, Espanya havia estat un país receptor d'ajuda. El fet que es parli del 0,7% fa referència a la Resolució 2626 (XXV), de 24 d'octubre de 1970, aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides, a través de la qual els estats adquirien el compromís de destinar el 0,7% dels seus pressupostos a cooperació per al desenvolupament.

A la dècada dels 90 la demanda entorn a l'eradicació de la pobresa al món es fa més latent i les primeres mobilitzacions massives es van portar a terme el 1994 (Campanya 0,7%).

La història del moviment del 0,7 té anys d'existència, però la creació de la Comissió a Lleida, com en moltes ciutats de l'Estat, es produeix l'any 1994, a través de l'acampada a la rambla Ferran, amb la finalitat d'exigir a les diferents administracions la cessió del 0,7% dels seus pressupostos a Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) per als països empobrits econòmicament i socialment, és a dir, exigint el compliment de la Resolució 2626 (XXV).

El compromís de la Comissió del 0,7% de les Terres de Ponent tenia l'objectiu d'accelerar l'eradicació de la pobresa i pobresa extrema mitjançant l'articulació d'un desenvolupament sostingut extensible a tots els ciutadans i ciutadanes del planeta, convençut que aquests canvis havien de generar una major qualitat de vida per a tot el món.

Aquest repte va potenciar que les institucions públiques, en el nostre cas els ajuntaments de les Terres de Ponent, així com les administracions presents al territori, col·lectius professionals, empreses i tota la ciutadania general, treballés per dedicar el 0,7% dels seus pressupostos a la cooperació amb els països empobrits econòmicament i socialment.

Aquesta demanda també es va dirigir particularment al Govern de la Generalitat de Catalunya i al Govern de l'Estat perquè realitzessin les mateixes actuacions amb el seu pressupost.

La mobilització del 0,7% a la dècada dels 90 va desencadenar en l'aparició de múltiples ONGD de caràcter local i en l'aparició de la cooperació descentralitzada al municipi de Lleida.

A continuació, es classifiquen i descriuen alguns dels agents que han intervingut i intervenen en la cooperació al desenvolupament amb els quals interactua l'Ajuntament de Lleida en l'acció municipal. La resta d'agents, amb els quals s'espera que més endavant es puguin generar sinergies, no es detallen en aquest Pla Director.

A. Agents locals

1. Ajuntament de Lleida: Consell Mixt de Cooperació

Els objectius prioritaris de l'Ajuntament de Lleida en matèria de cooperació al desenvolupament versen a:

1. Crear consciència crítica i potenciar el sentiment de solidaritat i justícia social a partir de la sensibilització de la ciutadania de Lleida, tant amb els països empobrits com en les situacions més pròximes, així com la lluita contra el racisme i la xenofòbia.
2. Incentivar, motivar i reforçar el treball en xarxa i les entitats solidàries locals per treballar sobre les relacions nord-sud i la lluita contra el racisme i la xenofòbia.
3. Potenciar i coordinar entitats que treballin com a agents de desenvolupament per procurar el desenvolupament integral de les comunitats.
4. Optimitzar els recursos humans i econòmics tant de les entitats com dels diferents departaments de l'Ajuntament.

Es treballa de forma conjunta amb el Consell Mixt de Cooperació, la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris, l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida per vetllar per la promoció de la solidaritat i la justícia social a la nostra ciutat.

El Consell Mixt de Cooperació és un òrgan de participació sectorial creat per l'Ajuntament de Lleida amb funcions consultives i assessores en totes les matèries relacionades amb la promoció de la solidaritat i la cooperació al desenvolupament amb els pobles col·lectius empobrits econòmicament i socialment.

L'origen d'aquest òrgan radica en la voluntat d'implicar els representants dels diferents col·lectius de la ciutat, ONGD, associacions de veïns, grups polítics amb representació a l'Ajuntament i persones tècniques municipals relacionades amb la matèria.

Quan es va prendre la decisió d'iniciar el camí de suport i implicació de la ciutadania de Lleida en temes de cooperació per al desenvolupament es va voler, en primer lloc, potenciar la transparència i aconseguir una distribució clara i oberta dels pressupostos destinats a cooperació i educació al desenvolupament.

El Consell Mixt de Cooperació es va reunir per primera vegada el 10 de desembre del 1996 i es gestiona a través d'un reglament propi, aprovat per l'Ajuntament el mateix any.¹

2. Oficina de Desenvolupament i Cooperació

L'Oficina de Desenvolupament i Cooperació (ODEC), que depèn del Vicerectorat de Relacions Internacionals i Cooperació, va néixer l'any 1994 amb la finalitat de sensibilitzar, formar i afavorir la solidaritat de la comunitat universitària i la ciutadania de Lleida envers la situació de desigualtat existent en les relacions sud-nord. Entenem que la cooperació al desenvolupament és una part essencial del compromís social de la Universitat. En els seus Estatuts, la Universitat de Lleida fa seu aquest compromís quan afirma: "La Universitat de Lleida promou la cooperació en els camps de la docència, la recerca, la tecnologia i la cultura amb els pobles i els col·lectius menys desenvolupats amb la finalitat de reduir la diferència entre els pobles i potenciar l'educació allà on més la necessiten, tot fomentant valors de solidaritat basats en l'enriquiment mutu." (article 6.3)

L'Oficina de Desenvolupament i Cooperació, d'acord amb aquesta finalitat, es proposa com a objectius fonamentals:

- Contribuir al coneixement de la realitat dels països empobrits.
- Analitzar els efectes del procés de globalització i els desafiaments que planteja la seva governabilitat.
- Sensibilitzar sobre els problemes que afecten els col·lectius socials especialment vulnerables del nostre entorn local.
- Promoure l'anàlisi i la reflexió al voltant del desenvolupament humà i sostenible, respectuós amb el medi ambient i els drets de les futures generacions.
- Potenciar la formació i la recerca en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, amb el suport d'un centre de recursos especialitzat (CDOCS).
- Incentivar i afavorir la participació activa dels membres de la comunitat universitària i donar suport a les seves iniciatives en l'àmbit internacional del desenvolupament.
- Col·laborar amb altres institucions i entitats públiques i privades dedicades a la cooperació al desenvolupament i l'acció social solidària.
- Fomentar una cultura de pau, democràcia i de respecte als drets humans.

---

¹ Reglament Estatutari del Consell Mixt de Cooperació (1996).

En la mesura que es compleixin aquests objectius, la Universitat de Lleida participarà en la ineludible missió de bastir una societat més justa i igualitària.

3. Les ONGD a Lleida

El nombre d'ONGD s'ha anat incrementant des de l'any 1994. Actualment, a Lleida es troben registrades més de 100 entitats d'acord amb el Registre Municipal d'Entitats de l'Ajuntament de Lleida² que persegueixen com a línies d'actuació primordials la cooperació al desenvolupament, els drets humans i la cultura per la pau, fruit de la consciència social i organització comunitària. A banda, el motor d'aquest teixit associatiu es basa en el voluntariat, en què des de l'anonimat, voluntat i implicació diàries reflecteix l'esperit d'una ciutadania responsable i compromesa, d'elevada riquesa en termes d'economia social.

4. Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida

La Coordinadora d'Organitzacions No Governamentals per al Desenvolupament i altres Moviments Solidaris de Lleida agrupa entitats que treballen en cooperació i solidaritat internacional amb les persones i pobles empobrits del planeta i expressa el desig i la voluntat de promoure l'acció conjunta entre les entitats cap als objectius que els són comuns.

El caràcter associatiu de la Coordinadora neix juntament amb les primeres mobilitzacions de la Campanya del 0,7%, però serà el 2001 quan adoptarà règim jurídic de Federació sota Acta Fundacional mitjançant l'aprovació del Codi Ètic, establiment d'Estatuts i funcionament assembleari.

Atenent a la seva naturalesa, les activitats que desenvolupa corresponen a les següents línies d'actuació:

- Promoure l'intercanvi, la reflexió, la investigació i el treball conjunt de les ONGD de la província de Lleida, treball fonamental per poder defensar de forma global i amb força suficient les polítiques de solidaritat respectuoses amb els drets i les necessitats de totes les persones del món.
- Mantenir el diàleg i un treball de *lobby* constants amb les administracions públiques i amb els parlaments, assemblees, etc. per aconseguir mesures polítiques, legislatives i administratives que garanteixin una solidaritat eficaç i transparent que persegueixi el canvi d'estructures.
- Promoure programes de sensibilització dirigits a la societat, sobre l'autèntica realitat de les persones i els pobles empobrits i sobre el paper de la cooperació

---

² Consulteu <http://participacio.paeria.cat/participacio-i-civisme/associacionisme> i el directori d'entitats al web www.paeria.cat/dcci.

en la lluita contra les causes de la pobresa i pel canvi de les relacions institucionals, tot promovent així la participació activa de les persones.

- Impulsar o participar en l'intercanvi, la reflexió, la investigació i el treball conjunt amb altres sectors socials organitzats (partits, sindicats, empreses, moviments socials...) per contribuir així a enfortir el teixit de la societat civil lleidatana i articular de forma coherent iniciatives en matèria de solidaritat, ja siguin en l'àmbit de desenvolupament, ajuda humanitària o d'emergència, la sensibilització, l'educació, la denúncia, la incidència política, la investigació i reflexió o les iniciatives i inversions ètiques.

- Oferir serveis al col·lectiu d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida, així com coordinar el seu treball amb el d'altres instàncies de coordinació similar o de nivell autonòmic o estatal.

B. Altres agents locals no vinculats específicament amb la cooperació al desenvolupament

1. Els centres educatius

Molts dels centres educatius de la ciutat participen activament en accions d'educació per al desenvolupament que es realitzen al llarg de l'any a Lleida, promogudes tant per ONGD com per propostes conjuntes amb altres agents de cooperació.

Aquests espais de formació ciutadana esdevenen protagonistes quan l'objectiu és la sensibilització de la societat lleidatana i la transformació social. Per aquest motiu, tindran un pes específic en aquest pla.

2. La xarxa empresarial i comercial

La ciutat de Lleida és una ciutat que compta amb una important xarxa empresarial i comercial, on les diferents empreses i comerços comencen a involucrar-se en diferents iniciatives de cooperació per al desenvolupament. Els agents socials de la ciutat de Lleida treballen amb el teixit empresarial i comercial de la ciutat com a vertaders socis estratègics en les diferents intervencions plantejades, amb l'objectiu de fomentar la coherència en l'aplicació de les polítiques de cooperació.

3. Els mitjans de comunicació

Actualment, la Regidoria de Cooperació, Drets Civils i Igualtat col·labora amb els mitjans de comunicació locals i amb el Col·legi de Periodistes de Lleida. Es considera convenient mantenir aquesta tasca des de la proximitat amb els diferents mitjans de comunicació, tant en els formats tradicionals de premsa, ràdio i televisió

com en les noves expressions d'aquests mitjans a Internet i a les diferents xarxes socials.

Cal demanar als mitjans de comunicació espai, temps i rigor per transmetre els diferents valors i principis de la cooperació municipal i les diferents accions dutes a terme des del municipi traslladant la corresponsabilitat de l'acció a la ciutadania.

En pro d'un tractament periodístic apropiat de la diversitat cultural, és necessari fomentar el coneixement i ús dels sis punts que conformen la *Guia sobre el tractament de la diversitat*³ elaborada pel Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Aquest treball des de la proximitat ha de contribuir a forjar uns mitjans de comunicació al servei de la ciutadania, que a partir de l'anàlisi crítica de la realitat i de les causes de la desigualtat nord-sud ajudin, amb la participació ciutadana, a construir alternatives cap a la justícia social.

C. Agents supralocals

1.Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament

El Fons Català de Cooperació al Desenvolupament va néixer el juliol del 1986 i és una organització formada per 310 ajuntaments catalans i altres ens supramunicipals (diputacions, consells comarcals i mancomunitats), que destinen una part del seu pressupost a finançar accions de cooperació al desenvolupament i de solidaritat amb els pobles dels països més desfavorits. Vol ser la veu conjunta dels ajuntaments catalans compromesos amb la cooperació al desenvolupament i la solidaritat davant d'altres institucions nacionals, estatals i internacionals. Institucionalment, és l'agència de cooperació dels municipis de Catalunya.

Els projectes de cooperació que es financen a través del Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament són aportats per ONGD i altres entitats catalanes, pels ajuntaments i també per diferents organitzacions de base de diferents països del Tercer Món.

L'Ajuntament de Lleida és soci del FCCD des de la seva fundació, el juliol del 1986, i hi destina específicament una partida anual per contribuir al finançament de diferents projectes, la contribució de la vertebració de la cooperació descentralitzada i la participació i el suport a totes les campanyes de sensibilització dirigides a la ciutadania.

3

<http://www.periodistes.org/files/GUIA%20SOBRE%20EL%20TRACTAMENT%20DE%20LA%20DIVERSITAT.pdf>

2. Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament

L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) és l'organisme de la Generalitat de Catalunya responsable de gestionar les polítiques de cooperació al desenvolupament i acció humanitària. Està adscrita a la Secretaria d'Afers Exteriors del Departament de la Presidència.

És el principal instrument del Govern i la ciutadania de Catalunya per sumar-se a la comunitat internacional en el compromís per construir un món més just i solidari, i treballar per garantir l'accés als drets fonamentals i al lliure desenvolupament de les persones i els pobles d'arreu del món.

L'objectiu principal de l'ACCD és contribuir a canviar les relacions nord-sud i afavorir, amb aportacions i transferències de recursos, coneixements i capital humà, l'èxit dels processos i els models de desenvolupament dels països empobrits. El Govern i la ciutadania de Catalunya se sumen així a la comunitat internacional en la lluita contra la pobresa i les desigualtats, i en la millora significativa de l'accés a la sanitat, l'educació i l'aigua, l'ampliació de drets humans o la governança democràtica, entre altres, amb una acció transformadora i compromesa amb els pobles més desfavorits del món.

2. Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (AECID)

L'Agència Estatal d'Espanya va ser creada el novembre del 1988 com a òrgan de gestió de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament. És una entitat de dret públic adscrita al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació a través de la Secretaria d'Estat de Cooperació Internacional i per a Iberoamèrica (SECIPI). Tal com estableix la Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, és l'òrgan de gestió de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament.

El seu objecte, segons l'Estatut de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, és el foment, la gestió i l'execució de les polítiques públiques de cooperació internacional per al desenvolupament, dirigides a la lluita contra la pobresa i la consecució d'un desenvolupament humà sostenible als països en desenvolupament, particularment els recollits al Pla Director en vigor cada quatre anys.

La lluita contra la pobresa és l'objectiu final de la política espanyola de cooperació internacional per al desenvolupament. Aquesta és part de l'acció exterior de l'Estat i està basada en una concepció interdependent i solidària de la societat internacional. La Declaració del Mil·lenni i els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) configuren una agenda i una metodologia comunes en la lluita

contra la pobresa, de manera que són el principal referent de la política espanyola de cooperació internacional.

2 MARC DE REFERÈNCIA

2.1 Marc conceptual

La trajectòria de la cooperació realitzada des del municipi de Lleida està adreçada a contribuir a una major solidaritat ciutadana amb els pobles i col·lectius empobrits econòmicament i socialment, des de la percepció del coneixement de les causes que provoquen els desequilibris sobre la vida de les persones en els països empobrits com en les situacions més pròximes. Així com la tasca d'incentivar i motivar les xarxes i entitats solidàries locals per treballar sobre les relacions nord-sud, la lluita contra el racisme i la xenofòbia, es valora pel conjunt dels agents locals de forma molt positiva.

En aquesta evolució s'ha treballat per mantenir el compromís amb els col·lectius esmentats i entenem que hem de continuar la nostra feina tenint com a referència les consideracions següents:

1. La cooperació per al desenvolupament és un compromís amb la justícia social, en la qual les persones es trobin dins d'un veritable principi d'igualtat de drets i oportunitats a tot el món.
2. El desenvolupament —o desenvolupaments— com a bé públic global.
3. El desenvolupament com un procés multidimensional, centrat en el reconeixement i exercici dels drets humans de les persones i en la millora del seu benestar, per tal de promoure un desenvolupament humà sostenible.
4. La cooperació per al desenvolupament d'un procés d'aprenentatge i un intercanvi d'experiències entre el nord i el sud.
5. La cooperació local ha d'anar orientada a la consolidació de les institucions democràtiques i a la millora de les polítiques públiques locals.
6. Totes aquestes accions han d'anar acompanyades per una reflexió crítica i de compromís per una societat més justa i igualitària.

Amb tot, hem de remarcar que la cooperació per al desenvolupament tenia una visió molt economicista, on l'objectiu era el creixement, però progressivament Nacions Unides li ha donat un enfocament on l'eix central del desenvolupament és l'ésser humà i orienta l'economia perquè faci possible provocar un canvi i/o transformació per millorar la qualitat de vida i satisfer eficaçment les necessitats humanes. El punt de partida d'aquest procés és la *Declaració sobre el dret al*

desenvolupament, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides mitjançant Resolució 41/128, de 4 de desembre de 1986. A partir d'aquesta declaració el desenvolupament es configura com un nou dret humà i, amb aquest reconeixement, les nocions *desenvolupament* i *drets humans* queden indissolublement lligades. Es fonamenten en la dignitat intrínseca de l'ésser humà.

En aquesta línia, l'enfocament de la cooperació sobre la base dels drets humans fa un pas endavant i proporciona un fonament a la cooperació molt més sòlid i consolidat, ja que fa servir tot un cos normatiu i institucional majoritàriament acceptat per tots els estats. Entén la cooperació no només en un sentit de necessitat, sinó de cooperació de dret, ja que el fet que es plantegi el desenvolupament com a dret humà fa que, al mateix temps, es generi el deure per part dels servidors públics de fer-lo efectiu, atès que en el reconeixement d'un dret sempre hi ha una obligatorietat. Es defuig de conceptes com la caritat o la internacionalització d'empreses occidentals. A més, el fet que sigui un dret comporta que hagi de ser transversal a totes les accions de cooperació i promogui la cultura de la rendició de comptes.

Atenent a un Enfocament en Base als Drets Humans (EBDH), els plans, les polítiques i els processos de desenvolupament es basen en un sistema de drets i deures establerts pel dret internacional.

Es reconeix que les persones que pateixen la pobresa i l'exclusió són persones a les quals es denega o s'obstaculitza l'exercici dels seus drets, la qual cosa suposa que la pobresa és en si mateixa una violació dels drets humans atenent la privació a l'accés als drets necessaris per gaudir d'un nivell de vida adequat, fent referència a l'article 25 de la Declaració Universal dels Drets Humans. Per això és necessari fer una anàlisi de les causes de la pobresa que permeti identificar els canvis a les polítiques i pràctiques necessàries per transformar la situació. S'orienta, doncs, cap a transformacions estructurals més justes, respectuoses i inclusives.

Aposta per un procés d'apoderament, presa de consciència i enfortiment de les capacitats d'aquelles persones que no gaudeixen dels seus drets per tal que els reclamin i en gaudeixin.

- El marc conceptual descrit ha de seguir les línies següents:
- **La coherència, coordinació i complementarietat** entre polítiques i agents. Aquestes han d'afectar tant la definició de les polítiques com el moment en el qual s'apliquen.
- **L'apropiació** dels processos per part del conjunt d'agents implicats, tant del nord com del sud, a fi d'esdevenir realment corresponsables.

- L'aposta per l'**estratègia d'associació per al desenvolupament** (8è Objectiu de Desenvolupament del Mil·lenni), establint que l'ajut i la cooperació per al desenvolupament seran eficaços en la mesura que es basin o donin suport a estratègies de desenvolupament a mitjà i llarg termini, concebudes i liderades per les autoritats nacionals o les organitzacions comunitàries del sud, en col·laboració o associació amb la societat civil i el conjunt d'agents i sectors polítics i socials de cada país. Aquestes estratègies han de permetre l'elaboració de polítiques integrades i coherents de lluita contra la pobresa i l'exclusió i en pro del desenvolupament social.
- La recerca de **predictibilitat** mitjançant modalitats de cooperació i instruments que vagin més enllà dels projectes anuals i se centrin en l'enfortiment i la millora de les capacitats socials, econòmiques i institucionals i tinguin continuïtat en el temps.
- Serà fonamental fomentar l'**avaluació** tant de les pròpies polítiques de cooperació com de les altres accions dutes a terme, amb l'establiment d'objectius específics, assolibles en un període de temps raonable i concret per tal de garantir-ne l'eficàcia. El seu compliment ha de poder tenir un seguiment i una avaluació mitjançant indicadors clars, explícits i apropiats, que permetin mesurar el grau d'acompliment real i l'impacte concret de les actuacions realitzades.
- La **concurrència** i la igualtat de condicions entre les persones beneficiàries i entre els eventuais agents amb qui es concertarà una actuació, com també l'aplicació de pràctiques que assegurin la participació, la informació i la transparència al llarg de tot el procés de planificació i execució de les polítiques de cooperació per al desenvolupament.

2.1. Marc normatiu

La política de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Lleida s'emmarca en el context normatiu des de l'àmbit internacional fins al local, assumint les iniciatives següents:

- Agenda internacional
  - La Declaració Universal dels Drets Humans (1948). A més, es tindran en consideració els tractats, pactes i instruments internacionals per a la protecció dels drets humans elaborats en el marc de les Nacions Unides, entre d'altres, el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics (1966), el

Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals (1966)⁴ i els seus protocols facultatius. En l'àmbit europeu, el Conveni Europeu per a la Salvaguarda dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals (1950) i la Carta Social Europea (1961), la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (2007).

- La Resolució 2626 (XXV) de l'Assemblea General de les Nacions Unides, de 24 d'octubre de 1970, sobre l'estratègia internacional per al desenvolupament per al segon decenni de les Nacions Unides per al desenvolupament, on es va acordar destinar la xifra del 0,7% del PIB a AOD.
- La Resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides 41/128, de 4 de desembre de 1986, que reconeix el dret al desenvolupament com un dret humà inalienable i situa la dignitat de la persona humana al centre del desenvolupament.
- El consens entorn als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni adoptats per l'Assemblea General de les Nacions Unides l'any 2000⁵, en què s'alinearàn els diferents països en el marc dels vuit objectius que suposen el primer pla internacional de les Nacions Unides per acabar amb la pobresa. En l'àmbit europeu, el Consens Europeu sobre Desenvolupament (2005), on la UE acorda l'objectiu d'aconseguir el compliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni per al 2015.
- Al treball entorn a l'equitat de gènere i apoderament de la dona, emmarcat en els principis de la Declaració de Beijin i la Plataforma d'Acció de la VI Cimera Mundial sobre les Dones, de 1995. La Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona, de 18 de desembre de 1979, en l'àmbit europeu, la Comunicació de la Comissió Europea sobre la igualtat de gènere i capacitació de les dones en la cooperació per al desenvolupament de 8 de març de 2007⁶.
- A potenciar els drets dels infants, en el marc de la Declaració dels Drets del Nen (1959), Convenció dels Drets dels Nens (1989) i els seus protocols facultatius, la Cimera Mundial a Favor de la Infància (1990) i el Fòrum Mundial a Dakar sobre Educació (2000).
- A treballar entorn al desenvolupament sostenible i mediambiental, en el marc de la Declaració d'Estocolm del 1972, on per primera vegada a la història s'introdueix la perspectiva ambiental en els processos de desenvolupament, i la Declaració de Rio sobre Medi Ambient i Desenvolupament de 1992, i la Declaració de Johannesburg sobre el desenvolupament sostenible de 2002.

---

⁴ <http://www2.ohchr.org/spanish/law/cescr.htm>.

⁵ RAG de les Nacions Unides 55/2, de 13 de setembre de 2000, per la qual s'aprova la Declaració del Mil·lenni.

⁶ [COM (2007) 100 final. No publicada al *Diari Oficial*].

- A treballar entorn a la qualitat i eficàcia de l'ajut, tenint en compte les recomanacions i els principis sorgits de la Declaració de París (2005) i Fòrum d'Accra (2007) i les conclusions del 4t Fòrum sobre l'Eficàcia de l'Ajuda celebrat a Busan el 2011.

- Agenda estatal

- La Llei 23/1998 del 7 de juliol, de Cooperació al Desenvolupament, que reconeix la cooperació de les entitats locals com a expressió de la solidaritat de les seves pròpies societats.
- La Llei 38/2003, General de Subvencions i el seu reglament de desenvolupament, aprovat pel Reial Decret 794/2010, de 16 de juny, pel qual es regulen les subvencions i les ajudes en l'àmbit de la cooperació internacional.
- Pacte d'Estat contra la Pobresa (2007).
- El Pla Director de la Cooperació Espanyola 2009-2012.

- Agenda catalana

- La Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament.
- La Llei 21/2003, de 4 de juliol, de foment de la pau.
- La Llei 12/2007, de l'11 d'octubre de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya.
- El Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya 2011-2014.
- La Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

- Agenda local

- Acta d'Agermanament entre les ciutats de Lleida i Lèrida (1995), així com el *Convenio para el impulso del hermanamiento y la gestión de la Casa de la Cultura Ciutat de Lleida* (2001).
- Reglament Estatutari del Consell Mixt de Cooperació (1996).
- Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat (2000).
- Reglament de participació ciutadana de l'Ajuntament de Lleida (2006).
- Carta d'Aalborg, compromís d'àmbit europeu per al desenvolupament de les Agendes 21 locals (2006).
- Moció en què les forces polítiques es comprometen a destinar l'1% del pressupost municipal a les polítiques de solidaritat i cooperació (2008).
- Carta de la ciutadania de Lleida. Drets, Deures i Compromisos (2009).
- Pacte local d'inclusió i cohesió social de l'Ajuntament de Lleida (2009).
- Pacte municipal contra la pobresa (2011).
- Pla Estratègic de subvencions de l'Ajuntament de Lleida.

- II Pla de Polítiques d'Igualtat de Gènere a Lleida.
- Protocol d'Actuació del Comitè d'Emergències i Acció Humanitària de la Ciutat de Lleida.

3. MARC ESTRATÈGIC

3.1 Objecte

Gestionar les polítiques públiques de l'Ajuntament de Lleida per a la cooperació internacional requereix comptar amb el següent Pla Director, on les principals finalitats aniran dirigides a:

- Crear un nexa d'unió entre la institució municipal, les entitats i els diferents agents locals al voltant de la definició d'eixos i continguts estratègics definits conjuntament des de l'any 1994.
- Consolidar les especificitats que com a municipi ens han portat a definir diferents instruments i modalitats de la cooperació local per superar el rol tradicional de finançador d'accions. Cal, doncs, fer un pas endavant i definir de manera clara i precisa els objectius estratègics, de les diferents modalitats d'actuació i de la seva avaluació, així com l'articulació d'uns bons canals de comunicació i coordinació entre els diferents agents implicats tant a escala local com global.
- Fomentar la solidaritat i la justícia social a la ciutat de Lleida, impulsant la sensibilització i l'educació per al desenvolupament dels lleidatans i lleidatanes com a eines per assolir la cohesió social i evitar actituds xenòfobes.

El Pla Director 2013-2016 serà el document de referència que marcarà les directrius de l'acció de desenvolupament de l'Ajuntament de Lleida. La metodologia participativa emprada per a la seva elaboració en requereix l'aprovació i la seva corresponsabilitat en la seva execució, tant per part dels grups polítics i equip de govern com de les entitats i altres agents que treballen en aquest àmbit.

3.2 Procés d'elaboració

El Pla Director 2013-2016 s'ha iniciat a partir d'un procés participatiu i de consens, coordinat per l'Ajuntament de Lleida i en el marc del Consell Mixt de Cooperació, el qual va aprovar en primera instància la creació d'una comissió tècnica *ad hoc* amb

l'objectiu d'elaborar l'esborrany i elevar al Plenari del Consell Mixt de Cooperació la proposta definitiva.

El procés participatiu va continuar amb la realització d'una jornada participativa per a l'establiment d'un consens per identificar i consolidar el Pla, així com establir i consolidar la participació real de la ciutadania en la definició, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques de cooperació local.

Aquestes jornades no van comptar amb una gran afluència de les entitats i per aquest motiu es va encetar un segon període de tallers participatius per debatre i aportar comentaris entorn als models d'actuació, criteris de selecció de projectes, així com per definir de forma comuna les estratègies en cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Lleida. Les reflexions i propostes sorgides en aquests tallers van estar presentades al Plenari del Consell Mixt de Cooperació i han orientat aquest Pla de Cooperació i Solidaritat.

També es recopilen de forma transversal les diferents aportacions realitzades per diferents departaments de l'Ajuntament de Lleida vinculats d'una manera o d'una altra a les polítiques de cooperació.

Les últimes aportacions són les realitzades pels diferents grups polítics amb representació municipal, amb la realització d'una sessió oberta i la posterior aprovació per unanimitat al Ple de l'Ajuntament de Lleida.

Al final del document es relacionen les entitats, persones a títol individual i institucions que han participat al llarg del procés⁷.

3.3 Missió i objectius

L'Ajuntament de Lleida té com a missió fer polítiques públiques de cooperació per al desenvolupament, per a la gestió dels fons provinents dels ingressos nets de la ciutadania, per tal de contribuir al desenvolupament dels pobles i col·lectius empobrits econòmicament i socialment i a la defensa dels drets dels grups de població més vulnerables, com les dones i la infància, i incentivar les xarxes i entitats solidàries locals per treballar sobre les desigualtats sud-nord i la lluita contra el racisme i la xenofòbia, tot potenciant el sentiment de solidaritat i de justícia social i de sensibilització en la ciutadania de Lleida.

El repte més important radica en la sensibilització i la conscienciació de la societat civil i política sobre les causes que provoquen les desigualtats sud-nord, així com potenciar-ne la consciència crítica, tot fomentant la cultura de la solidaritat amb els pobles i col·lectius empobrits econòmicament i socialment.

L'Ajuntament de Lleida, a través del Departament de Cooperació, pretén consolidar-se com un agent actiu i corresponsable, i desenvolupar una política de cooperació local eficaç i eficient, més enllà de l'aportació de recursos econòmics.

---

⁷ Vegeu l'apartat 4.

Pretén consolidar-se com un agent facilitador de les diferents iniciatives solidàries dutes a terme a i des de la ciutat de Lleida, creant sinergies i impulsant el desenvolupament dels diferents eixos estratègics marcats en aquest Pla Director. Pretén col·laborar amb altres ens locals per a la consolidació de la democràcia local.

3.4 Principis rectors i eixos transversals

Constitueixen els trets propis pels quals es regeix la política de cooperació del municipi de Lleida, en concordança amb els principis explícitament expressats en la normativa vigent catalana i estatal.

Principis rectors

- **Coherència:** articular i coordinar coherentment les polítiques de cooperació per al desenvolupament, realitzades tant a iniciativa dels diferents departaments municipals de l'Ajuntament de Lleida, com amb altres administracions catalanes.
- **Solidaritat i justícia social:** des de l'òptica de la lluita contra la pobresa per contribuir al desenvolupament dels pobles i col·lectius empobrits econòmicament i socialment.
- **Apropiació i acompanyament:** les diferents iniciatives, que compten amb el suport de l'Ajuntament de Lleida, han de respondre a les demandes sorgides des de les comunitats empobrides econòmicament i socialment, tot enfortint i facilitant les prioritats establertes. D'altra banda, l'Ajuntament de Lleida actuarà com a facilitador en aquests processos en concordança amb les estratègies de la resta d'agents locals.
- **Coordinació, alineació, harmonització i col·laboració:** es persegueix un major impacte i eficiència de les actuacions i se cerquen sinergies amb altres agents del sector públic, privat o societat civil del sud i del nord.
- **Concentració:** per maximitzar-ne l'eficiència caldrà treballar entorn a la concentració d'esforços per a l'execució d'una mateixa acció, tant al sud com al nord, en concordança amb les necessitats establertes per a cada sector i país.
- **Corresponsabilitat:** des de la perspectiva del dret i la responsabilitat de la societat civil i política, ha de contribuir al desenvolupament dels pobles i col·lectius empobrits, incidint en la conscienciació de la societat lleidatana (ens públics, privats i societat civil) en el coneixement de les causes que provoquen les desigualtats nord-sud.

- **Qualitat, eficàcia i transparència:** des de la perspectiva de la gestió de l'Ajuntament de Lleida, generant instruments de control, seguiment i avaluació de la política de cooperació al desenvolupament del municipi de Lleida, amb el compromís envers la capitalització dels resultats i la rendició de comptes, i posar-los en coneixement de la resta d'agents i de la ciutadania de Lleida.

Eixos transversals d'aplicació

- La **perspectiva de gènere i la protecció de la infància**, que s'integren en totes les iniciatives amb el suport de l'Ajuntament de Lleida. Des de la perspectiva de l'impuls de la igualtat d'oportunitats entre sexes en l'accés efectiu als recursos, als serveis, a l'educació i a la formació i, en especial, la potenciació de la plenitud dels drets humans i les llibertats fonamentals de les dones i dels infants.
- La **participació ciutadana** en totes les accions de desenvolupament, treballant entorn a l'enfortiment estructural de la xarxa associativa del municipi de Lleida.
- Prendre l'**Enfocament de la Cooperació en Base als Drets Humans (EBDH)** per fer efectius els drets humans de primera, segona i tercera generació, i s'enfoca la cooperació sobre la base dels drets humans d'acord amb la normativa internacional i en relació també amb la Carta de la Ciutadania de Lleida.
- Promoure canvis d'actitud en termes de **sostenibilitat mediambiental, econòmica i social** per assegurar la satisfacció de les necessitats de les generacions presents i les futures a través del desenvolupament sostenible.
- Els **Objectius del Desenvolupament del Mil·lenni**, subscrits l'any 2000 en el marc de la Cimera del Mil·lenni per 189 caps d'estat i de govern, representen el major compromís polític en l'àmbit de la lluita contra la pobresa. Amb els ODM, tant els països rics com els països pobres reconeixen, per primera vegada, que comparteixen la responsabilitat de posar fi a la pobresa i les seves causes fonamentals. A més, els ODM representen el full de ruta viable per fer front a les desigualtats i les injustícies al món. Per mesurar-ne el progrés, cada objectiu compta amb una sèrie de metes i indicadors i un termini per al seu compliment. L'adopció de les mesures necessàries per assolir els ODM és simplement una qüestió de voluntat política.

3.5 Objectius estratègics i específics

OE1. Mantenir la qualitat en els fons i l'estructura de la cooperació municipal.

OEE1.1. Mantenir l'acord amb els compromisos presos per unanimitat per part del conjunt de les forces polítiques (Moció 2008 i Pacte Municipal contra la Pobresa) i aproximar l'horitzó de l'1% dels ingressos nets de l'Ajuntament de Lleida a les polítiques de solidaritat i cooperació, segons disponibilitat pressupostària.

OEE1.2. Contribuir a la millora de la gestió pressupostària vinculada a la cooperació i la solidaritat en coherència amb la naturalesa de les actuacions.

OEE1.3. Consolidar l'equip humà del Departament de Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Lleida i garantir l'especialització, la continuïtat i la visibilitat de l'acció, tot assegurant una cooperació de qualitat i transparència de la gestió.

OEE1.4. Reforçar els models i els instruments consolidats destinant el 50% de les partides pressupostàries de la cooperació i l'educació per al desenvolupament indirecte.

OEE 1.5 Donar suport a la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida i a l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la UdL, com a agents locals especialitzats a la ciutat de Lleida.

OE2. Garantir la participació en els procediments i actuacions derivades de les polítiques públiques de cooperació de l'Ajuntament de Lleida.

OEE2.1. Reformular els estatus i ampliar la representativitat del Consell Mixt de Cooperació, afavorint el pas de les actuals funcions d'òrgan d'informació i rendició de comptes a un òrgan de reflexió, consulta i de coordinació, a partir de grups de treball. Garantir un bon funcionament del CMC aportant la informació necessària, especialment sobre criteris, bases i òrgans i amb antelació suficient.

OEE2.2. Realitzar una avaluació final de l'execució del pla de treball de l'any en curs, valorant els models d'actuació tant indirectes com directes.

OE3. Consolidar la cooperació internacional prioritzant l'experiència de codesenvolupament del municipi de Lleida.

OEE3.1 Mantenir el suport als diferents models i instruments consolidats de cooperació directa, garantint la difusió i possibilitant la implicació del conjunt d'entitats de la ciutat.

OEE3.2 Mantenir el suport i unificar les diferents accions de desenvolupament, acció humanitària i codesenvolupament dutes a terme a través de les ONGD, humanitàries i col·lectius de persones migrades.

OEE3.3 Revisar anualment els criteris de selecció de projectes de cooperació, emergències i codesenvolupament respectant al màxim el coneixement real de la situació de la cooperació.

OEE3.4 Reflexionar sobre Emergències i l'Acció Humanitària en el marc del CEAH, definint els criteris específics per a aquesta modalitat.

OEE3.5 Prioritzar el codesenvolupament, com a política pública de cohesió social, definint els criteris específics per a aquesta modalitat.

OEE3.6. Potenciar el reforç de capacitats dels col·lectius migrants de la ciutat de Lleida per consolidar llur funció d'agent de desenvolupament de les seves poblacions d'origen i fomentar la convivència i la cohesió social. Donar suport en l'autogestió de les entitats i en el treball en xarxa.

OEE3.7. Apoderar i implicar la dona migrant com a agent de desenvolupament de la seva comunitat d'origen i potenciar la seva participació en la societat d'acollida per tal de fomentar la convivència i la cohesió social.

OEE3.8. Implicar els joves autòctons, fills de migrants i joves migrants, membres d'entitats de la ciutat de Lleida com a mediadors amb la seva comunitat d'origen (agents de codesenvolupament) i amb la societat d'acollida.

OE4. Prioritzar les accions de sensibilització, educació per al desenvolupament i la formació de la ciutadania (en especial el treball en l'àmbit educatiu) entre la ciutadania.

OEE4.1. Desenvolupar un programa municipal d'educació per al desenvolupament per fomentar la transformació social per unes relacions més justes entre el nord i el sud, amb una estratègia única d'entrada als centres educatius que inclogui propostes de les ONG locals, de la Coordinadora d'ONGD, de l'ODEC i del mateix Ajuntament.

OEE4.2. Crear un grup de treball d'educació per al desenvolupament i sensibilització en el marc del CMC que aprofundeixi en la proposta anterior.

OEE4.3. Treballar la convocatòria de sensibilització a partir de diferents finestres que permetin encabir els projectes de les entitats sota un marc conjunt de reflexió i conscienciació per a la ciutadania de Lleida, distribuint activitats al llarg de l'any.

OEE4.4. Contribuir al foment d'espais que permetin l'aproximació de les accions de solidaritat i cooperació a la ciutadania en pro d'un retorn i coneixement socials.

OEE4.5. Vetllar per la difusió pública de les accions i projectes desenvolupats, així com de la realitat dels pobles i col·lectius empobrits, mitjançant la creació i divulgació d'una agenda anual comuna al conjunt de la ciutadania en col·laboració amb els diferents agents de cooperació.

OEE4.6. Promoure la coordinació interna entre els diferents departaments municipals per fer més eficient i eficaç la sensibilització i l'educació al desenvolupament envers la ciutadania.

OE5. R Treballar coordinadament per reforçar les capacitats institucionals i dels agents locals de cooperació i facilitar l'intercanvi d'experiències entre òrgans públics i privats.

OEE5.1. Reforçar les capacitats intraorganitzacionals dels agents de la cooperació municipal partint d'un sondeig de necessitats previ.

OEE5.2. Facilitar les eines per a l'intercanvi efectiu d'experiències entre ens públics i privats i contribuir al reforç de capacitats dels ens privats que treballen en el marc de la cooperació per al desenvolupament.

OEE5.3 Obrir vies de cooperació – investigació especialment en l'àmbit de la tecnologia i la ciència, entre la Universitat de Lleida i els ens privats, que tinguin un valor afegit per als països social i econòmicament empobrits.

OE6. Treballar coordinadament amb altres agents de cooperació supralocals.

OEE6.1. Participar en els òrgans de gestió del Fons Català de Cooperació, així com en les diferents comissions de treball, especialment la de codesenvolupament.

OEE6.2. Participar en la mesa de concertació d'ens locals, així com en les diferents comissions de treball plantejades per la Direcció General de Cooperació per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

OEE6.3. Formar part de la Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí.

OEE6.4. Participar en les comissions de treball creades per la Federació Espanyola de Municipis i Províncies.

OEE6.5 Informar les entitats de l'existència d'aquestes relacions supralocals i retornar el coneixement que se n'extregui.

3.6 Prioritats geogràfiques

Pel que fa a la cooperació indirecta, i d'acord amb el Pla Director de la Cooperació Catalana i amb la realitat local actual, l'Ajuntament de Lleida podrà establir àrees prioritàries. Aquest fet ha d'anar encaminat a optimitzar els recursos i les intervencions, encara que sense tenir un caràcter exclouent, i en tot cas hauran de tenir en compte:

- Ciutats i municipis dels països i territoris més desfavorits que afavoreixin el desenvolupament dels països menys desenvolupats segons els índexs del PNUD (Programa de les Nacions Unides per al Desenvolupament).
Ha de tractar-se de pobles o col·lectius d'on són procedents els col·lectius de persones migrades amb més presència a la ciutat de Lleida. Preferentment, que siguin projectes a països del Magreb i de l'Àfrica Sudsahariana⁸.
- Que siguin països o zones que hagin entrat en processos de rehabilitació, reconstrucció i reactivació productiva com a conseqüència de catàstrofes naturals o conflictes.

Els criteris que determinen les prioritats geogràfiques d'aquest Pla Director en el marc de la cooperació indirecta queden definits a les bases de la convocatòria de cooperació, codesenvolupament i acció humanitària i es revisaran anualment per part de l'ODEC (entitat especialitzada en la matèria) amb la incorporació de propostes i validant-les amb anterioritat a la seva aprovació en el marc del CMC.

En el cas dels projectes vinculats al procés de codesenvolupament del municipi de Lleida, l'Ajuntament podrà definir també a les bases de convocatòria prioritats geogràfiques més específiques segons els grups mixtos existents en el moment.

L'Ajuntament, sota la modalitat bilateral de cooperació directa, durà a terme una actuació estratègica preferent a les ciutats següents:

---

⁸ Preferim el terme *sudsahariana* al més general *subsahariana*, atès que aquest últim es refereix a un posicionament d'inferioritat, d'estar per sota, enlloc de referir-se al sud.

En aquest apartat, és el mateix Ajuntament de Lleida qui a través de la cooperació municipalista coopera directament amb entitats i organismes dels països empobrits. És el cas de:

- Projectes que es duen a terme a la regió de Cochabamba (Bolívia) i al Sàhara Occidental amb el Front Polisario. Quan les relacions són bilaterals, és a dir, de municipi a municipi, es reforcen les estructures municipalistes dels països receptors i es fomenta l'intercanvi de coneixements.
- L'Agermanament amb la ciutat de Lérída Tolima Colòmbia.

3.7 Indicadors de qualitat

Vegeu-ne una taula resum a l'annex 1.

3.8 Modalitats d'actuació

COOPERACIÓ INTERNACIONAL		
PROJECTES DE COOPERACIÓ	INDIRECTA	ONGD
		PROJECTES DE COOPERACIÓ, EMERGÈNCIES, ACCIÓ HUMANITÀRIA I CODESENVOLUPAMENT
		FCCD
	MIXTA	CODESENVOLUPAMENT
	DIRECTA	AGERMANAMENT
COOPERACIÓ BILATERAL		
PROJECTES DE SENSIBILITZACIÓ	INDIRECTA	ENTITATS/ONGD
		FCCD
	DIRECTA	CAMPANYES MUNICIPALS
		CONVENIS DE COL-LABORACIÓ AMB ALTRES INSTITUCIONS; ODESC, CONGD LLEIDA I PARTICIPACIÓ EN XARXES

Font: Elaboració pròpia Àrea de Cooperació Internacional-Ajuntament de Lleida

Dividim les nostres intervencions en indirectes, mixtes i directes, segons si es porten a terme a través d'Organitzacions No Governamentals (ONG) o a través del mateix ens local, respectivament.

Cooperació indirecta

Entesa com el suport a diferents accions de forma àmplia, de desenvolupament, d'emergència, d'acció humanitària, de drets humans, tant a través de les ONG de desenvolupament, com del Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament (FCCD).

Cooperació mixta

Entesa com el suport a diferents accions de forma àmplia, de codesenvolupament, en què, tot i el suport directe a l'execució del projecte, és considerada execució indirecta, i el suport i la tutela tant dels grups mixtos com de l'ens local en el procés de formació i acompanyament és permanent. El codesenvolupament per potenciar i promoure la participació dels migrants en l'elaboració i realització de projectes de cooperació internacional realitzats en les seves comunitats d'origen, així com fomentar la informació dels pobles de les persones migrades enfront de la ciutadania de Lleida creant xarxes de coneixement mutu.

Cooperació directa

Hi ha moltes accions de desenvolupament que requereixen el compromís de les localitats del nord i del sud per aconseguir un intercanvi social, polític, econòmic i cultural. La nostra realitat local ens ha dut a establir dues línies d'actuació:

- L'Agermanament amb L'Érida Tolima Colòmbia, basat en els principis de solidaritat i cooperació com a garantia de llibertat i progrés per a la consecució d'un món més just, tant en l'ordre polític com en l'econòmic i social.
- La cooperació bilateral entre municipalitats, que té com a objecte el suport a mecanismes i instruments de gestió i administració per reforçar els valors democràtics.

Sensibilització indirecta

Entesa com el suport a diferents accions de sensibilització i conscienciació de la ciutadania de Lleida de forma àmplia, de desenvolupament, d'emergència, d'acció humanitària, de drets humans, tant a través de les diferents entitats i ONG de Desenvolupament, com del Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament (FCCD).

Sensibilització directa

Realització de campanyes de sensibilització directa, de desenvolupament, d'emergència, de drets humans, amb la intenció d'arribar a tota la ciutadania de

Lleida i mirant de coordinar accions que impliquin tota la xarxa social de la ciutat. En aquests moments l'acció més important és el **Solidàrium**, acció anual que recull una mostra d'informació i documentació per al desenvolupament, i una fira d'entitats solidàries de la ciutat. Espai en el qual totes les entitats donen a conèixer les seves activitats, recursos i la seva acció tant al Tercer com al Quart Món.

Realització de **convenis de col·laboració** amb altres entitats i/o institucions amb la finalitat d'impulsar-ne l'enfortiment organitzatiu i estructural. En aquests moments els convenis més importants es duen a terme amb la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida i amb l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida. També inclou la **participació en xarxes** amb la finalitat de donar suport a institucions i entitats internacionals, estatals o subregionals especialitzades en la promoció del desenvolupament, com ara la Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia, la Coordinadora d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí o les aportacions al Fons Català de Cooperació.

Suport als joves de la ciutat de Lleida amb la finalitat d'impulsar l'interès per la cooperació internacional, així com l'especialització en la matèria, mitjançant una **beca de col·laboració**.

3.9 Instruments

Si bé tendim a assimilar que la cooperació al desenvolupament es redueix al finançament de projectes de desenvolupament, en el marc de les diferents convocatòries, hem de remarcar que la cooperació local va més enllà, ja que inclou la cooperació tècnica i els diferents convenis de col·laboració en el marc del desenvolupament, tot i que el repte més important radica en la sensibilització i la conscienciació de la ciutadania sobre les causes que provoquen els desequilibris nord-sud.

Si entenem com a instrument el mitjà a través del qual aconseguim un determinat objectiu, veurem que segons els objectius i alineaments estratègics s'han dibuixat els instruments següents.

3.9.1 Instruments de planificació, execució i avaluació

- **Pla de treball anual:** document de planificació i execució, amb assignació de recursos en funció del pressupost, coherent amb els valors, els principis, la missió, els objectius estratègics, els objectius específics, els eixos transversals, les prioritats geogràfiques, els indicadors de qualitat i les modalitats previstes.

Es tindran en compte les propostes sorgides des del Consell Mixt de Cooperació. Haurà de ser informat pel Consell Mixt abans de ser aprovat per l'Ajuntament i s'haurà d'aprovar, per assegurar la planificació, el desembre de l'any anterior. En la seva elaboració caldrà que hi participin els diferents departaments i serveis vinculats a la cooperació per al desenvolupament i la solidaritat.

- Convocatòries públiques

- Convocatòria per a projectes de cooperació internacional per al desenvolupament dels pobles i col·lectius empobrits econòmicament i socialment, l'acció humanitària i el codesenvolupament.

Convocatòria anual que mira de cofinançar:

- Projectes que es duiguin a terme en pobles i col·lectius empobrits en el marc del desenvolupament cultural local, identitat pròpia, perspectiva de gènere, promoció de la capacitat d'organització popular, desenvolupament sostenible i impacte mediambiental, educació i formació per al desenvolupament professional.

- Projectes encaminats a pal·liar greus conflictes i catàstrofes humanitàries que es desenvolupen a tot el món, més enllà de l'actuació de contingència i intervenint en fases més complexes com la reconstrucció, rehabilitació i reactivació productiva. S'entén per acció humanitària el conjunt d'activitats de protecció i assistència a favor de les víctimes de desastres de causa natural o tecnològica, dels conflictes armats i de les seves conseqüències directes, orientades a prevenir i alleujar el sofriment, garantir la subsistència i protegir la dignitat i els drets de les víctimes, incloses també les accions de testimoniatge i d'incidència política per vetllar pels drets de les víctimes.

- Projectes de codesenvolupament, que tenen la voluntat de vincular en el desenvolupament de projectes els millors coneixedors de la realitat, les persones migrades.

- Convocatòria per a projectes de sensibilització i foment dels drets humans, la igualtat de gènere, les relacions nord-sud i la interculturalitat. Convocatòria anual que mira de cofinançar les línies d'intervenció següents:

- A. Projectes adreçats a promoure els drets humans, d'acord amb els principis fonamentals de la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la ciutat i la Carta de la Ciutadania de Lleida. Drets, Deures i Compromisos.

- Projectes adreçats a sensibilitzar i formar la ciutadania sobre la realitat política, econòmica, social i cultural que envolta les relacions nord-sud, la problemàtica general dels pobles i col·lectius empobrits, la

interculturalitat, la lluita contra el racisme i la xenofòbia, tot promovent la participació social dels col·lectius de persones migrades.

B. Projectes adreçats a fomentar la participació, l'apoderament de les dones i la igualtat de gènere, presentats per les entitats de dones amb personalitat jurídica pròpia.

L'educació i sensibilització de la població és essencial per a la cooperació descentralitzada. Donar suport a aquest tipus d'accions de sensibilització portades a terme per diferents entitats de la ciutat, així com a través de diferents campanyes portades a terme pel mateix Ajuntament sobre la realitat política social i cultural que envolta les relacions nord-sud i la lluita contra el racisme i la xenofòbia.

- Convocatòria per a la concessió d'una beca de col·laboració a l'Àrea de Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Lleida. Convocatòria anual dirigida a estudiants universitaris per ampliar els seus coneixements en gestió i seguiment de projectes de desenvolupament.

- **El seguiment i l'avaluació de projectes**

Incloem en aquest epígraf totes les tasques de seguiment, control i avaluació que han de garantir l'eficàcia dels projectes presentats i aprovats en totes les línies d'intervenció, tant directa com indirecta.

El seguiment dels projectes presentats el realitzen tècnics i tècniques de l'Àrea de Cooperació Internacional mitjançant la presentació per part de les ONGD d'informes parcials i finals on es detallen els avenços i les metes consolidades, les despeses realitzades, els justificants i un informe de la contrapart al país d'execució. Les bases de les convocatòries preveuen que l'Ajuntament de Lleida realitzi auditories entre les entitats que han rebut alguna subvenció.

Per a la consecució de part d'aquestes tasques, l'Ajuntament de Lleida ha signat un conveni de col·laboració amb l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida (ODEC), centrat en les valoracions dels diferents projectes de cooperació, sensibilització, emergència i acció humanitària. L'ODEC també realitza les avaluacions sobre el terreny i el control financer sobre alguns dels projectes de cooperació.

És important remarcar que el treball braç a braç amb l'ODEC procura alhora trobar nous mecanismes que permetin ampliar les actuacions en cooperació descentralitzada, enfortint la xarxa associativa especialitzada en temes de desenvolupament i treballant amb nous col·lectius amb l'objectiu

d'aconseguir un canvi de consciència, i ampliant la solidaritat a tota la ciutadania.

Addicionalment, es valorarà la possibilitat de realitzar anualment unes sessions o tallers amb els i les diferents agents de cooperació de la ciutat per tal de reflexionar i avaluar conjuntament les diferents iniciatives portades a terme durant l'any, a fi d'extreure'n lliçons que permetin millorar el Pla de Treball anual següent i la seva execució.

Avaluació final del grau d'execució i desenvolupament del Pla Director de l'Ajuntament. Els resultats d'aquesta avaluació hauran de ser considerats en el procés d'elaboració del proper Pla Director.

- **Instruments jurídics**

Es tenen en compte els instruments i formats jurídics següents:

- **Convenis i col·laboracions**
- **Quotes**
- **Contractes** (d'acord amb la legislació vigent)
- **Acords i mocions**

3.9.3 Instruments de participació i coordinació: òrgans de l'àmbit de la cooperació

- **Consell Mixt de Cooperació Internacional**, òrgan assessor i consultiu de la política municipal de cooperació per al desenvolupament. Aquest Consell de Cooperació és un espai de diàleg i concertació amb el teixit solidari per tal de crear sinergies i complementarietats amb l'objectiu d'analitzar, reflexionar, valorar i incidir sobre les accions de cooperació internacional per al desenvolupament a fi de contribuir a la creació d'un clima social positiu i orientar l'activitat municipal en matèria de cooperació internacional per al desenvolupament⁹.
- **Comitè d'Agermanament amb la Ciutat de Llérida Tolima-Colòmbia**: En ambdues ciutats es van constituir els respectius Comitès d'Agermanament com a òrgans de participació sectorial amb funcions consultives i assessores i amb la finalitat d'establir les bases per al desenvolupament de les accions i projectes realitzats en el marc de l'agermanament, es va determinar també l'àmbit de les activitats que es

---

⁹ Vegeu Reglament del Consell Mixt de Cooperació.

desenvolupen a la casa de la cultura i la normativa quant a la seva gestió¹⁰.

- **Comitè d'Emergència i Acció Humanitària**

Per fer participar la ciutadania de Lleida, l'Ajuntament ha creat el Comitè d'Emergència i Acció Humanitària del Consell Mixt de Cooperació amb l'objectiu de treballar conjuntament per a l'organització i millora de la coordinació de campanyes d'emergència i fomentar la sensibilització en la comprensió de les causes que provoquen les diferents calamitats, com catàstrofes naturals i els conflictes armats.¹¹

L'Ajuntament de Lleida es planteja l'Emergència i l'Acció Humanitària com la intervenció en fases més complexes, com la reconstrucció, rehabilitació i la reactivació productiva, i com la resposta ràpida de la ciutadania destinada a pal·liar greus conflictes i catàstrofes humanitàries que s'esdevenen arreu del món. Aquest és un dels objectius dins d'aquest Pla Director i en aquest marc s'han recolzat diverses accions humanitàries i d'emergència, amb una destinació pressupostària anual. Reconeixent la limitació de respondre de forma limitada a situacions d'emergència, l'Ajuntament considera necessari el suport a aquests projectes, sempre prioritzant la participació activa dels col·lectius i ONGD locals.

- **Altres instruments de participació i coordinació**

L'Ajuntament seguirà participant dels diferents òrgans de cooperació per al desenvolupament en l'àmbit de Catalunya, dels quals formen part, entre altres, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, Comissió de Cooperació de la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, etc.

L'Ajuntament continuarà facilitant la cessió d'espais públics i centres cívics com a serveis adreçats a les entitats donades d'alta al Registre Municipal d'Entitats de l'Ajuntament de Lleida de l'àmbit de la cooperació internacional, l'educació per al desenvolupament i la interculturalitat.

3.10 El marc pressupostari

---

¹⁰ Vegeu acta d'agermanament entre les ciutats de Lérida i Lleida (1995) i Conveni per a l'Impuls de l'Agermanament i la Gestió de la Casa de la Cultura Ciutat de Lleida (2001).

¹¹ Es reglamenta a través del Protocol d'Emergència i Acció Humanitària, aprovat el desembre del 2011.

Es defineix en el pressupost anual de l'Ajuntament de Lleida.
Vegeu a l'annex 2 l'evolució del marc pressupostari destinat a la cooperació al desenvolupament.

4 PARTICIPANTS

4.1 Llistat de participants al procés participatiu per a l'elaboració del Pla Director de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament de Lleida 2013-2016PDC

1.1 Comissió "ad hoc" del Consell Mixt de Cooperació

1. Sra. Carme Oliva
2. Sra. Cristina Saiz
2. Sr. Víctor Llacer

1.2 Especialistes temàtics

1. Sr. Albert Roca. Professor titular d'Història de l'Art i Social i Antropologia Social. UdL. Especialista en la matèria.
2. Sra. Anna Mata, professora titular de l'Escola Universitària del Departament de Geografia i Sociologia de la UdL.
3. Pere Enciso. Professor titular d'Economia Aplicada. UdL. Especialista en la matèria.
4. Sr. Xavier Pelegrí. Professor de Treball Social i Serveis Socials. UdL. Especialista en la matèria.

1.3 Entitats participants

1. Associació Catalana per al Desenvolupament i la Cooperació a Lleida
2. ACNUR - Comitè Català per als Refugiats-Comitè Català de l'ACNUR
3. Ajuda en Acció
4. Alpícat Solidari
5. Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants a Catalunya
6. Amics de Cuba
7. ASDHA- Associació per als Drets Humans a l'Afganistan
8. Assoc. Aloumma Lleida
9. Assoc. Binkadi
10. Assoc. IBN Batuta
11. Assoc. Madina Gounass
12. Assoc. Magrebeida
13. Assoc. Mauritània
14. Assoc. Senegalesos de Lleida i Província
15. Assoc. Senlleida
16. Assoc. The Gambian River Union
17. Banc de Recursos
18. Càritas

19. Centro Latinoamericano
20. Col·labora Birmània
21. Comunitat Bahá'í
22. Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida
23. Creu Roja
24. Veïns del Món-FAVLL-Federació d'Associacions de Veïns de Lleida
25. Federació Catalana de Voluntariat Social
26. Fundació Internacional de Solidaritat Companyia de Maria (FISC)
27. Fundació Ferreruela Sanfeliu
28. Fundació Lleida Solidària
29. Fundació Pau i Solidaritat CCOO
30. Fundació Save The Children
31. Fundació Vicente Ferrer
32. Grup Garrigues Cooperació
33. Iniciativa de Suport de la Reforma Agrària Brasileira (ISRAB)
34. Juristes Solidaris de Lleida
35. Justícia i Pau
36. Mans Unides
37. Medicus Mundi
38. Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la Universitat de Lleida (ODEC)
39. Pagesos Solidaris
40. Pallassos sense Fronteres
41. PlataCuba
42. Rotary Club Lleida
43. Associació d'Amics del Sàhara de les Terres de Ponent
44. SED-Solidaridad, Educación y Desarrollo-Lleida Col·legi Maristes
45. Sindicalistes Solidaris UGT
46. Vols

1.4 Partits polítics participants:

1. PSC
2. CiU
3. PP
4. CUP

1.5 Institucions públiques

Universitat de Lleida
Ajuntament de Lleida
Fons Català de Cooperació per al Desenvolupament.
Institut de Drets Humans de Catalunya

1.6 Personal tècnic

Sra. Cristina Saiz

Sra. Laura Marin
Sra. Maria Gil
Sra. Marta Feixa
Sra. Montserrat Gil de Bernabé
Sra. Pilar Nadal
Sra. Sandra Espada

1.7 Regidors i regidores

Sra. Maria Rosa Ball (regidora de Drets Civils Cooperació i Igualtat)
Sr. Josep M. Presseguer (segon tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Lleida)

Lleida, a 26 de juliol de 2013

M. Rosa Ball i Papiol / Regidora de Drets Civils, Cooperació i Igualtat

5 ANNEXOS

1. Quadre resum d'indicadors de qualitat

OBJECTIUS ESTRATÈGICS	OBJECTIUS ESTRATÈGICS ESPECÍFICS	INDICADORS
OE1. Mantenir la qualitat en els fons i l'estructura de la cooperació municipal.	OOE1.1. Mantenir, d'acord amb els compromisos presos per unanimitat pel conjunt de les forces polítiques (Moció 2008 i Pacte Municipal contra la Pobresa), l'horitzó de l'1% dels ingressos nets de l'Ajuntament de Lleida a les polítiques de solidaritat i cooperació.	I1.1 Destinar com a mínim un 0,5% dels ingressos nets sense tenir en compte les despeses de personal.
	OOE1.2. Contribuir a la millora de la gestió pressupostària vinculada a la cooperació i la solidaritat en coherència amb la naturalesa de les actuacions.	I1.2 Aconseguir que els pagaments es facin efectius entre quatre i sis mesos vista.
	OOE1.3. Consolidar l'equip humà del Departament de Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Lleida i garantir l'especialització, la continuïtat i la visibilitat de l'acció, assegurant una cooperació de qualitat i transparència de la gestió.	I1.3.1 Mantenir una Regidoria pròpia de Drets Civils i Cooperació.
		I1.3.2 Consolidar un equip conformat per tres tècnics/ques especialitzats en la matèria.
	OOE1.4. Reforçar els models i els instruments consolidats destinant el 50% de les partides pressupostàries de la cooperació i l'educació per al desenvolupament indirectes.	I1.4.1 Detall del pressupost amb els percentatges indicats.
		I1.4.2 Manteniment dels models actuals.
OOE 1.5 Donar suport a la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida i a l'Oficina de Desenvolupament i Cooperació de la UdL com a agents locals principals a la ciutat de Lleida.	I1.5 Acords amb l'ODEC i la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris.	

<p>OE2. Garantir la participació en els procediments i actuacions derivades de les polítiques públiques de cooperació de l'Ajuntament de Lleida.</p>	<p>OEE2.1. Reformular els estatuts i ampliar la representativitat del Consell Mixt de Cooperació per afavorir el pas de les actuals funcions d'òrgan d'informació i rendició de comptes a un òrgan de reflexió, consulta i de coordinació, a partir de grups de treball, i garantir un bon funcionament del CMC, tot aportant la informació necessària sobre criteris, bases i òrgans i amb antelació suficient.</p>	<p>I2.1.1 Aprovar un nou reglament del CMC.</p> <p>I2.1.2 Realitzar com a mínim tres plenaries del CMC i la constitució dels diferents grups de treball o comissions.</p> <p>I2.1.3 Rebre les comunicacions relacionades amb les funcions del CMC com a mínim 15 dies abans.</p>
	<p>OEE2.2. Realitzar una avaluació final de l'execució del pla de treball de l'any en curs i valorar els models d'actuació, tant indirectes com directes.</p>	<p>I2.2 Elaborar una anàlisi de les Debilitats-Amenaces-Fortaleses-Oportunitats (DAFO) participativa a través de la presentació pública de la memòria anual en el marc del CMC obert a totes les entitats que hi vulguin assistir.</p>
<p>OE3.Consolidar la cooperació internacional prioritzant l'experiència de codesenvolupament del municipi de Lleida.</p>	<p>OEE3.1 Mantenir els suport als diferents models i instruments consolidats de cooperació directa, garantint la difusió i possibilitant la implicació del conjunt d'entitats de la ciutat.</p>	<p>I3.1.1 Presentar el Pla de Treball Anual en l'agermanament al Comitè d'Agermanament i reunir-lo un mínim de dos cops a l'any.</p> <p>I3.1.2 Potenciar la participació de la ciutadania a través de les diferents propostes del Comitè Agermanament.</p> <p>I3.1.3 Treballar amb la Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia i utilitzar els mitjans de difusió de forma periòdica de la Regidoria per donar-la a conèixer.</p>

		I3.1.4 Mantenir els convenis de cooperació bilateral.
	OEE3.2 Mantenir el suport i unificar les diferents accions de desenvolupament, acció humanitària i codesenvolupament dutes a terme a través de les ONGD, humanitàries i col·lectius de persones migrades.	I3.2.1 Crear una convocatòria pública de borsa única que contingui les estratègies de cooperació internacional, codesenvolupament i acció humanitària.
		I3.2.2 Detallar l'assignació del 50% dels fons a aquesta convocatòria.
	OEE3.3 Revisar anualment els criteris de selecció de projectes de cooperació, emergències i codesenvolupament i respectar al màxim el coneixement real de la situació de la cooperació.	I3.3 Realitzar conjuntament amb l'ODEC el detall i la revisió anual dels criteris de selecció de les tres línies vinculades a la convocatòria.
	OEE3.4 Reflexionar sobre les emergències i l'acció humanitària en el marc del CEAH i definir els criteris específics per a aquesta modalitat.	I3.4.1 Es treballarà durant el període de vigència del Pla en detallar a les bases de la convocatòria els criteris de selecció i la seva ponderació.
		I3.4.1 Convocar el CEAH un mínim de dos cop a l'any i conèixer amb antelació els criteris específics d'aquesta modalitat.
	OEE3.5 Prioritzar el codesenvolupament com a política de cohesió social i definir els criteris específics per a aquesta modalitat.	I3.5 Elaborar els criteris específics d'aquesta modalitat.

	<p>OEE3.6 Potenciar el reforç de capacitats dels col·lectius migrants de la ciutat de Lleida per consolidar llur funció d'agent de desenvolupament de les seves poblacions d'origen i fomentar la convivència i la cohesió social. Donar suport en l'autogestió de les entitats i en el treball en xarxa.</p>	<p>I3.6 Presentar el Pla de Treball Anual de Codesenvolupament en el marc del CMC i al FOCCS i detallar-ne les intervencions formatives.</p>
	<p>OEE3.7 Apoderar i implicar la dona migrant com a agent de desenvolupament de la seva comunitat d'origen i potenciar la seva participació en la societat d'acollida per tal de fomentar la convivència i la cohesió social.</p>	<p>I3.7 Presentar el Pla de Treball Anual de Codesenvolupament en el marc del CMC i el FOCCS i detallar-ne les intervencions adreçades a les dones.</p>
	<p>OEE3.8 Implicar els joves autòctons, fills de migrants i joves migrants, membres d'entitats de la ciutat de Lleida com a mediadors amb la seva comunitat d'origen (agents de codesenvolupament) i amb la societat d'acollida.</p>	<p>I3.8 Presentar el Pla de Treball Anual de Codesenvolupament en el marc del CMC i el FOCCS i detallar-ne les intervencions adreçades als i a les joves.</p>
<p>OE4.Prioritzar les accions de sensibilització, l'educació pel desenvolupament i la formació de la ciutadania (en especial el treball en l'àmbit educatiu) entre la ciutadania.</p>	<p>OEE4.1. Desenvolupar un programa municipal d'educació per al desenvolupament per fomentar una transformació social per unes relacions més justes entre el nord i el sud, amb una estratègia única d'entrada als centres educatius, però que inclogui propostes de les ONG locals, de la Coordinadora d'ONGD, de l'ODEC i del mateix Ajuntament.</p>	<p>I4.1 Elaborar el programa municipal d'EpD i sensibilització.</p>
	<p>OEE4.2. Crear un grup de treball d'educació pel desenvolupament i sensibilització en el marc del CMC que aprofundeixi en la proposta anterior.</p>	<p>I4.2 Posar en funcionament i calendaritzar el grup de treball d'EpD i sensibilització.</p>
	<p>OEE4.3. Treballar la convocatòria de sensibilització a partir de diferents finestres que permetin encabir els projectes de les entitats sota un marc conjunt de reflexió i conscienciació per a la ciutadania de Lleida, distribuït al llarg de l'any.</p>	<p>I4.3.1 Crear la convocatòria de sensibilització.</p>

		I4.3.2 Detallar l'assignació del 50% dels fons a aquesta convocatòria.
	<p>OEE4.4. Contribuir al foment d'espais que permetin l'aproximació de les accions de solidaritat i cooperació a la ciutadania en pro d'un retorn i coneixement socials.</p>	I4.3.3 Establir i validar els criteris de selecció de projectes d'EpD en el marc del grup de treball.
		I4.4.1 Promoure la fira d'entitats solidàries a la ciutat de Lleida Solidàrium com a proposta col·laborativa de treball anual, que culmina amb la fira d'entitats solidàries a la ciutat de Lleida.
		I4.4.2 Promoure un cicle anual de cinema solidari al carrer (<i>Cinemón</i>).
		I4.4.3 Promoure una acció solidària que agrupi el treball conjunt entre els col·lectius migrants de Lleida vers el coneixement de les relacions nord sud i el codesenvolupament (<i>Mirades al Sud</i>).
		I4.4.4 Promoure la cessió d'espais públics i centres cívics com a serveis adreçats a les entitats donades d'alta al Registre Municipal d'Entitats de l'Ajuntament de Lleida de l'àmbit de la cooperació internacional, l'educació per al desenvolupament i la interculturalitat.

	<p>OEE4.5 Vetllar per la difusió pública de les accions i els projectes desenvolupats, així com de la realitat dels pobles i els col·lectius empobrits, mitjançant la creació i divulgació d'una agenda anual comuna d'aquestes al conjunt de la ciutadania en col·laboració amb els diferents agents de cooperació.</p>	<p>I4.5.1 Crear una agenda anual conjunta.</p>
	<p>OEE4.6. Promoure la coordinació interna entre els diferents departaments municipals per fer més eficient i eficaç la sensibilització i l'educació al desenvolupament envers la ciutadania.</p>	<p>I4.5.2 Mantenir l'Infosolidari i les pàgines web vinculades a la Regidora.</p> <p>I4.6 Crear una comissió interdepartamental per millorar la transversalitat en aquesta matèria, reunida com a mínim un cop a l'any.</p>
<p>OE5. Treballar coordinadament per reforçar les capacitats institucionals dels agents locals de cooperació i facilitar l'intercanvi d'experiències entre òrgans públics i privats.</p>	<p>OEE5.1. Reforçar les capacitats intraorganitzacionals dels agents de la cooperació municipal partint d'un sondeig de necessitats previ.</p>	<p>I5.1.1 Realitzar Debilitats-Amenaces-Fortaleses-Oportunitats (DAFO) en el marc del Consell Mixt de Cooperació on es plantegin les necessitats a tenir en compte en el Pla Anual de Treball.</p> <p>I5.1.2 Mantenir la base de dades d'entitats implicades actualitzada.</p>
	<p>OEE5.2. Facilitar les eines per a l'intercanvi efectiu d'experiències entre ens públics i privats i contribuir al reforç de capacitats dels ens privats que treballen en el marc de la cooperació per al desenvolupament.</p>	<p>15.2.1 Realitzar un seminari en termes d'intercanvi d'experiències en el marc de la Responsabilitat Social Corporativa (RSC).</p> <p>I5.2.2 Realitzar el protocol d'actuació en matèria de Responsabilitat Social Corporativa (RSC).</p>

	<p>OEE5.3 Obrir vies de cooperació – investigació especialment en l'àmbit de la tecnologia i la ciència, entre la Universitat de Lleida i els ens privats, que tinguin un valor afegit per als països social i econòmicament empobrits.</p>	<p>I5.3 Elaborar conjuntament amb la UdL un cens de projectes d'investigació vinculables a projectes de cooperació.</p>
<p>OE6.Treballar coordinadament amb altres agents de cooperació supralocals.</p>	<p>OEE6.1. Participar en els òrgans de gestió del Fons Català de Cooperació, així com en les diferents comissions de treball, especialment la de codesenvolupament.</p>	<p>I6.1.1 Participar en el Fons Català de Cooperació i en les seves diferents comissions de treball.</p>
		<p>I6.1.2 Contribuir econòmicament amb la quota anual.</p>
	<p>OEE6.2. Participar en la mesa de concertació d'ens locals, així com en les diferents comissions de treball plantejades per la Direcció General de Cooperació per al Desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.</p>	<p>I6.2 Participar en un mínim d'una reunió anual.</p>
	<p>OEE6.3. Formar part de la Coordinadora Catalana d'Ajuntaments Solidaris amb el Poble Sahrauí.</p>	<p>I6.3.1 Contribuir econòmicament amb la quota anual.</p>
	<p>I6.3.2 Participar com a mínim en una activitat i utilitzar els mitjans de difusió de forma periòdica de la Regidoria per donar-la a conèixer.</p>	

	<p>OEE6.4. Participar en les comissions de treball creades per la Federació Espanyola de Municipis i Províncies.</p>	<p>I6.4. Facilitar de forma anual les dades AOD per al seu seguiment a escala estatal en el marc de la cooperació descentralitzada.</p>
	<p>OEE6.5 Informar les entitats de l'existència d'aquestes relacions supralocals i retornar el coneixement que se n'extregui.</p>	<p>I6.5 Visibilitzar aquests òrgans tant a la pagina web com a través de l'Infosolidari de forma periòdica.</p>

2 Evolució marc pressupostari cooperació al desenvolupament

1. Evolució pressupostària i el percentatge corresponent d'acord als ingressos nets de l'Ajuntament de Lleida¹²:

Any	Pressupost executat	Percentatge
1995	601.016,00 €	2,34%
1996	661.113,00 €	2,09%
1997	661.113,00 €	2,09%
1998	661.113,00 €	1,90%
1999	661.113,00 €	1,75%
2000	661.113,00 €	1,34%
2001	529.664,00 €	1,01%
2002	568.972,10 €	0,98%
2003	607.984,37 €	1,06%
2004	728.620,00 €	1,16%
2005	746,250,00 €	1,06%
2006	784,983,50 €	1,03%
2007	805.086,49 €	0,99%
2008	735.978,60 €	0,92%
2009	775.083,56 €	0,97%
2010	750.836,36 €	0,90%
2011	536.512,17 €	0,58%
2012	380.004,97 €	0,44%

Font: Elaboració pròpia Àrea de Cooperació Internacional-Ajuntament de Lleida

---

¹² El càlcul es realitza d'acord amb els criteris marcats pel Fons Català de Cooperació, que es poden consultar a la pàgina web www.fonscatala.org.

2. Taula d'ingressos percebuts per l'Ajuntament de Lleida en el període 2007-2012

INGRESSOS	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obra Social La Caixa	5.000,00		6.000,00	10.000,00		
ACCD		12.000,00	37.000,00	85.700,00	80.000,00	
OPDH			6.437,00			
Secretaria Immigració	5.374,00		11.000,00			
ACCD- Codesenvolupament			206.400,00			
FONS SOLIDARI			2.000,00	60.000,00		
PROYECTOS INNOVADORES			79.100,00		24.900,00	60.000,00
CAP AECID					29.900,00	
TOTALS	10.374,00	12.000,00	347.937,00	155.700,00	134.800,00	60.000,00

3. Taula costos personal adscrit al Departament de Cooperació en el període 2007-2012

COSTOS PERSONAL	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Personal tècnic	38.078,91	63.171,24	94.322,93	120.189,99	114.160,9	102.345,34